

Omgangsprotocol

ter voorkoming en aanpak pesten

St. Cyriacusschool
"Broedplaats voor talent"

Pesten

Pesten komt helaas voor op iedere school, ook bij ons.

Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden.

Het is belangrijk oog te hebben voor het onderscheid tussen pesten en plagen.

Onderscheid plagen en pesten

Plagen is vaak incidenteel, onbezonnen en spontaan ongewenst gedrag. Meestal is het een op zich onschuldige, eenmalige activiteit, waarbij het er niet om gaat iemand te kwetsen. Plagen speelt zich af tussen twee min of meer gelijken.

Pesten houdt in dat een leerling continue het slachtoffer is: negatieve opmerkingen, isoleren, schelden, beschuldigen en beledigingen zijn aan de orde van de dag. De onmacht van het slachtoffer staat tegenover de overmacht van de pester.

Pesten niet isoleren

Het pestprobleem is volgens ons niet uitsluitend het probleem van het slachtoffer en de pester. Op de achtergrond is er altijd een groep zwijgende kinderen. Zij vormen voor de pester het publiek, waaraan hij zijn succes afmeet. Er zijn ook kinderen die het pestgedrag afkeuren, maar er zich niet mee bemoeien.

Zodra leerkrachten en ouders geconfronteerd worden met kinderen die pesten of gepest worden, is het zaak onmiddellijk gezamenlijk actie te ondernemen. Niemand mag de ogen sluiten voor pestgedrag. Niemand mag aan de kant blijven staan. Incidenten op het gebied van sociale veiligheid dienen serieus genomen te worden.

Uitgangspunten

- Alle betrokkenen (ouders, leerkrachten, kinderen) zien pesten als een serieus probleem.
- De school en ouders treden samen op en nemen stelling zodra pestgedrag gesignaleerd wordt.
- De school tracht incidenten te voorkomen door regels op te stellen [1] en het onderwerp met de kinderen bespreekbaar te maken [2].
- Belangrijk is dat kinderen inzien dat melden van pestgedrag niet wordt gezien als klikken. Ieder kind is verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

[1] Hierbij worden de 5 hoofdregels van de school toepast.

- Iedereen hoort erbij. *Voor groot en klein willen we aardig zijn.*
- Eerlijkheid duurt het langst. *Vertel eerlijk wat je ziet en hoort, dan ben je te vertrouwen op je woord.*
- We doen ons best. *Wij laten duidelijk merken, dat wij goed kunnen spelen en werken.*
- Wees zuinig en netjes. *Alle dingen hebben een doel, er netjes mee omgaan is cool.*
- Let op je taalgebruik. Gewoon praten oké, schreeuwen en schelden: nee!

[2] Het onderwerp wordt bespreekbaar gemaakt middels een kringgesprek, binnen de groepsvorming (zie protocol groepsvorming), door het inzetten van een Soemo-kaart of door het geven van een groepsles SoVa.

Signalen van pestgedrag zijn onder andere

- Voortdurend vervelende opmerkingen maken over iemand
- Nooit iemand bij zijn naam noemen
- Iemand altijd ergens de schuld van geven
- Opmerkingen maken over uiterlijk en/of kleding
- Iemand's spullen afpakken, verstoppen, beschadigen
- Briefjes doorgeven met vervelende teksten
- Iemand uitschelden

Afhandeling van incidenten op het gebied van sociale veiligheid

1. Pestgedrag wordt gesignaleerd en gemeld bij de leerkracht
2. Leerkracht oriënteert zich op de melding
3. Als er sprake is van plagerij wordt de zaak afgedaan met een gesprekje (en volgt er indien nodig een gele kaart).
4. Als er sprake is van pestgedrag volgt een (kind)gesprek met slachtoffer, pester en worden eventueel andere kinderen gehoord. Er worden afspraken gemaakt om een einde te maken aan het pestgedrag [3]. Ouders van de pester en het gepeste kind worden ingelicht over de problemen en de gemaakte afspraken. Een en ander wordt schriftelijk vastgelegd (in Dotcom).
5. Gedurende twee weken wordt aan het einde van de week een gesprek gehouden met pester en gepeste of de gemaakte afspraken worden nagekomen.
6. Als het gedrag verbeterd is, wordt de zaak afgesloten. Als er geen verbeteringen zijn worden de ouders hierover geïnformeerd, alsmede de geledingen op school (OR, MR).
7. School en ouders worden het eens over inschakelen van SoVa-training op school en/of professionele hulp (OAC, Thuiszorg).
8. Er volgt een nieuw gesprek met de pester, waarbij ouders en directeur aanwezig zijn. Gewezen wordt nogmaals op effecten voor de gepeste. Pester wordt geconfronteerd met maatregelen die overwogen worden (zie punt 8 en 10)
9. In extreme gevallen kan aan de ouders verzocht worden een andere school te zoeken.

[3] Hierbij kan gebruik gemaakt worden van behulpzaam gedrag van de leerkracht tijdens conflicten (zie ook protocol groepsvorming):

- Duidelijk maken dat een conflict positieve kanten heeft. Het is belangrijk dat je conflicten ziet als het onvermijdelijke resultaat van de interactie tussen mensen met uiteenlopende waarden en normen. Je eigen houding ten aanzien van conflicten is dus belangrijk. Wanneer zich conflicten voordoen in de groep, is het belangrijk de leerlingen te leren op een constructieve wijze met conflicten om te gaan.
- Leerlingen die conflictsituaties niet aankunnen, steunen en geruststellen. Sommige kinderen zullen zenuwachtig of misschien zelfs overstuur raken. Geef aan dat je hun ongerustheid of angstgevoelens wel begrijpt, maar verzeker hen er tevens van dat de meningsverschillen goed aangepakt zullen worden en dat het niet de bedoeling is dat kinderen gekwetst worden.
- Niet autoritair worden.
- Gebruik maken van actief luisteren. Let erop dat je goed naar de kinderen luistert en dat ze ook goed naar elkaar luisteren.
- Reageren op de gevoelens die aan de woorden van leerlingen ten grondslag liggen. Laat merken dat je begrijpt en accepteert welke gevoelens er achter de woorden van de kinderen schuilgaan.

Begeleiding van de gepeste leerling

- (Kind)gesprek over het pestgedrag (medeleven, luisteren en doorvragen)
- Sterke kanten van het kind benadrukken
- Nagaan welke oplossingen het kind zelf wil
- Kind niet in uitzonderingspositie plaatsen
- Afspraken maken over volggesprek
- Afspreken dat er met de ouders wordt gesproken
- Deelname aan SoVa-training bespreekbaar maken

Begeleiden van de pester

- Gesprek over pestgedrag (wat? hoe? waarom? wanneer? met wie?)
- Laten inzien wat het effect is voor de gepeste
- Positieve kanten van de gepeste benadrukken
- Samen praten over gewenst gedrag
- Excuses aanbieden
- Afspraken maken over vervolggesprek
- Afspreken dat er met de ouders wordt gesproken
- Deelname aan SoVa-training bespreekbaar maken

Adviezen aan ouders

Aan alle ouders:

- Neem het probleem serieus
- Praat erover hoe kinderen met elkaar omgaan
- Corrigeer uw kind als het anderen buitensluit
- Neem andere ouders serieus
- Informeer de school bij (mogelijk) pestgedrag
- Ouders en school moeten samen het probleem aanpakken en oplossen
- Deelname aan SoVa-training bespreekbaar maken

Aan ouders van kinderen die pesten:

- Sluit uw ogen niet voor signalen
- Raak niet in paniek; praat er over met uw kind (signalen, oorzaken, effecten)
- Corrigeer uw kind en benadruk het gewenste gedrag van uw kind
- Neem onmiddellijk contact op met school en bespreek een gemeenschappelijke aanpak

Aan ouders van gepeste kinderen:

- Bespreek opgevangen signalen direct met uw kind
- Blijf in gesprek over dagelijkse ervaringen
- Neem contact op met ouders van de pester
- Pesten op school bespreken met de leerkracht
- Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten

Regels voor alle kinderen

(past binnen de hoofdregel "Iedereen hoort erbij")

- Geen opmerkingen maken over uiterlijk of kleding
- Niemand buitensluiten
- Blijf van andermans spullen af
- Niemand uitschelden of uitlachen
- Niet roddelen over elkaar
- Respectvol met elkaar omgaan

- Elkaar geen pijn doen
- Probeer ruzies met elkaar uit te praten
- Bij pesten ouders en meester/juf inlichten
- Nieuwe kinderen goed ontvangen
- Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander

Deze regels gelden in de klas, op het plein en ook buiten schooltijd. Het overtreden van de regels heeft consequenties (zie pagina 2 en protocol schoolregels).

Ouders en leerkrachten stellen zich solidair op, zodat alle kinderen zich op onze school veilig voelen en met plezier naar school gaan.

Elk jaar worden de regels in alle groepen besproken. De regels hangen zichtbaar in alle klassen.

Als de omstandigheden er aanleiding toegeven, kan een bepaalde regel nog eens extra belicht worden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van één van de groepslessen van SoVa of van een Soemo-kaart.